

OÜ Marksi Projekt

J. Käisi 4
63308 PÕLVA

reg 10471485
MTR EP10471485-0001
EL10471485-0001

tel 799 4514

Tegevusluba: E 24/2003-P 10.10.2003-09.10.2006

Tellija: OÜ Palupera-Agro
Aadress: Palupera küla
Palupera vald
Valga maakond

T-082-05

Palupera farmi maa-ala detailplaneering

Planeeringu autor: E. Jallai/

Büroo juhataja: A. Roht/

Vastutav arhitekt: A. Raid/

November 2005

SISUKORD

1. SISSEJUHATUS.....	4
2. DETAILPLANEERINGU KOOSTAMISE ALUSED.....	4
3. DETAILPLANEERINGU PLANEERIMISETTEPANEK.....	4
3.1. Alusplaan.....	4
3.2. Planeeritava ala seosed külgnevate aladega.....	4
3.3. Olemasolev olukord.....	5
3.4. Lahenduse idee kirjeldus.....	5
3.5. Krundijaotus.....	6
3.6. Ehitusõigus.....	6
3.7. Nõuded ehitistele.....	6
3.7.1. Ehituslikud nõuded.....	6
3.7.2. Arhitektuurinõuded.....	7
3.8. Liikluskorraldus.....	7
3.9. Haljastus ja heakorrastuse põhimõtted.....	8
3.10. Tehnovõrgud ja -rajatised.....	8
3.10.1. Veevarustus.....	8
3.10.2. Heitvete kanalisatsioon.....	8
3.10.3. Sademevete kanalisatsioon.....	8
3.10.4. Elektrivarustus.....	9
3.10.5. Soojavarustus.....	9
3.10.6. Sidevarustus.....	9
3.10.7. Välisvalgustus.....	9
3.11. Tuleohutuse tagamine.....	9
3.12. Keskkonnakaitse abinõud.....	9
3.13. Kuritegevuse riske vähendavad nõuded.....	10
3.14. Servituutide vajadus.....	10
3.15. Muud seadustest tulenevad kinnisomandi kitsendused.....	11
3.15.1. Teeseadusest tulenevad kitsendused.....	11
3.16. Planeeringu kehtestamisest tulenevate võimalike kahjude hüvitamine.....	12
3.17. Planeeringu realiseerimise võimalused.....	12

JOONISED:

Asendiskeem

Olemaolev olukord

Põhiplaan

DP-1

DP-2

M 1:500

M 1:500

1. SISSEJUHATUS

Käesoleva detailplaneeringu tellijaks on OÜ Palupera-Agro. Detailplaneeringu ala hõlmab 1,2 ha suurust osa Palupera farmi (reg nr 12084; katastritunnus: **58201:002:1360**) kinnistust, asukohaga Palupera küla Palupera vald Valga maakond.

Planeeringu eesmärgiks on Palupera fami kinnistule vedelsõnnikuhoidla ehitamine (rekonstrueerimine), olemasolevate silohoidlate rekonstrueerimine, ehitusõiguse ulatuse, oluliste arhitektuurinõuete, servituutide, piirete, heakorrastuse ja keskkonnakaitse abinõude määramine ning juurdepääsuteede rajamine rajatiste teenindamiseks.

2. DETAILPLANEERINGU KOOSTAMISE ALUSED

- Palupera valla üldplaneering
- Palupera farmi maa-ala detailplaneeringu algatamine. Palupera Vallavolikogu otsus 06.10.2005.a nr 1-1/05/
- Palupera farmi maa-ala detailplaneeringu lähteseisukohad. Kinnitatud Palupera Vallavalitsuse 06.10.2005. a korraldus nr 2-1/89
- Palupera farmi maa-ala keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmine. Palupera Vallavolikogu otsus 21.11.2005. a nr 1-1/37
- Alal puudub kehtiv detailplaneering

3. DETAILPLANEERINGU PLANEERIMISETTEPANEK

3.1. Alusplaan

Detailplaneeringu koostamise alusplaanina on kasutatud A&O Maamõõdubüroo OÜ poolt, tegevuslitsentsid: 179 MA, 36 MA-k, 10.03.2005. a teostatud geodeetilist mõõdistust, töö nr 42/05, täpsusastmega M 1:500.

3.2. Planeeritava ala seosed külgnevate aladega

Planeeritav ala asub Valga maakonna teemaplaneeringuga „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“¹ määratletud maakondliku tähtsusega II klassi alal nimetusega Palupera-Hellenurme-Lutike-Neeruti. Ala piirneb Otepää looduspargiga ja hõlmab Palupera valla Astuverre, Atra, Palupera, Urmi, Hellenurme, Pastaku, Mäelooga, Nõuni, Lutike ja Neeruti külasid ning osaliselt Päidla küla. Sarnaselt Otepää looduspargiga on siin Otepää kõrgustikule tüüpiline mosaiikmaastik.

Planeeritavast alast kagus asub loodus- ja muinsuskaitse alune Palupera park. Park asub planeeritaval alal asuvast laudast ligikaudu 80 meetri kaugusel. Park on muinsuskaitse all nimetusega Palupera mõisa park (kultuurimälestiste riikliku registri² nr 23161). Palupera farmi kinnistu läheduses asuvad veel järgmised mälestised: Palupera mõisa peahoone (reg nr 23160), Palupera mõisa viinavabrik (reg nr 23163), Palupera mõisa

1 Valga Maavalitsuse kodulehekülj. <http://www.valgamaa.ee/> (19.10.2005)

2 Kultuurimälestiste riiklik register. <http://register.muinas.ee/main.asp> (19.10.2005)

linnumaja (reg nr 23164), Palupera mõisa ait-kuivati (reg nr 23165), Vabadussõjas hukkunute ühishaud (reg nr 4474). Palupera mõisa ait-kuivati asub laudast ligikaudu 90 meetri kaugusel. Teised mälestised asuvad kaugemal (vt asendiskeem).

Planeeritavat ala ümbritsevad järgmised naaberkinnistud:

- Lõhmuse kinnistu: 2,29 ha
Tunnus: **58201:002:1346**
Sihtotstarve: Maatulundusmaa
- Lõhmuse kinnistu: 2,51 ha
Tunnus: **58201:002:1347**
Sihtotstarve: Maatulundusmaa
- Lõhmuse kinnistu: 9,8 ha
Tunnus: **58201:002:1342**
Sihtotstarve: Maatulundusmaa

3.3. Olemasolev olukord

Palupera farmi kinnistul asub 7 olemasolevat hoonet. Planeeritaval alal asuvad lisaks hoonetele ka üks sõnnikuhoidla ja kaks silohoidlat (üks silohoidla on kaheosaline). Kinnistule on mitu juurdepääsu, kinnistu siseteid samuti hulgaliselt. Kinnistul asub üksikuid suuremaid puid ja põõsaid. Farmi piiritleva tee ääres on ühel pool teed puuderivi.

Keset kinnistut paikneb alajaama kinnistu ning seetõttu läbi kinnistut hulgaliselt õhuline ja maakaableid. Kinnistul on olemas puurkaev, tuletõrje veevõtukoht ning biotiik.

Palupera farmi kinnistut iseloomustavad andmed on toodud tabelis 1.

Tabel 1. Olemasolev olukord

<i>Aadress/ nimetus</i>	<i>Pindala (ha)</i>	<i>Katastriüksuse sihtotstarve</i>	<i>Omanik</i>	<i>Ehitusalune maa (ha)</i>
Palupera farmi	38,78	Maatulundusmaa; põllumajanduslike tootmishoonete maa	OÜ Palupera-Agro	0,8369

3.4. Lahenduse idee kirjeldus

Planeeringu eesmärgiks on olemasoleva lauda juures asuva olemasoleva sõnnikuhoidla rekonstrueerimine laguun-tüüpi hoidlaks. Sõnnikuhoidla peab mahutama veiste kaheksa kuu sõnniku. Sõnnikuhoidla olemasolev asukoht on hea, sest lõunast varjab hoidlat laut, ida ja lääne külgedelt küünid. Avatud on põhja piir, kuhu on soovitatav kaitserajatisena istutada kõrge hekk (vt DP-2). Sõnnikuhoidla katta 10 cm paksuse hakitud põhu kihiga. Katmise eesmärk on vähendada ammoniaagi lendumist. Sõnniku pealmine kuivanud

kiht vähendab samuti ebameeldiva lõhna eraldumist. Põhust parem saasteainete emissiooni vähendamise võime on turbal, mida soovitatakse kasutada juhul kui on täiendavalt vaja vähendada ebameeldiva lõhna levikut.

Elutsoon peab paiknema allpool valitsevaid tuuli (Eestis valdavalt edela ja läänetuuled). Kompaktsem asum asub sõnnikuhoidlast lõuna ja kagu suunas. Lõhnasaaste suhtes tundlike alade läheduse (koolimaja ~ 290 m kaugusel) tõttu on soovitav vedelsõnnikut segada ja ümberpumbata ainult sobiva tuule suuna korral.

Sõnnikuhoidlale on planeeritud juurdepääs olemasolevatelt sissesõiduteedelt. Sõnniku äravedu toimub planeeritava ala põhjapoolsest osast.

Lisaks on ettenähtud võimalus silohoidlate ja hoonete rekonstrueerimiseks. Silohoidla põrand peab olema kaldega, et oleks tagatud silo ladustamisel tekkiva jääkvedeliku (silomahla) kogunemine pumbakaevu, kust silomahl suunatakse sõnnikuhoidlasse.

Sõnnikuhoidla ja silohoidlate täpne lahendus antakse projekteerimise käigus.

3.5. Krundijaotus

Olemasolevat krundijaotust ja maakasutuse sihtotstarvet ei muudeta.

3.6. Ehitusõigus

Vastavalt Planeerimisseadusele³ on krundi ehitusõigusega (vt tabel 2) määratud:

1) krundi kasutamise sihtotstarve, 2) hoonete suurim lubatud arv krundil, 3) hoonete suurim lubatud ehitusealne pindala, 4) hoonete suurim lubatud kõrgus (vt DP-2).

Tabel 2. Krundi ehitusõigus

<i>Pos nr</i>	<i>Pindala (ha)</i>	<i>Sihtotstarve vastav. katastrii. liigile</i>	<i>Suurim lubatud hoonete arv krundil</i>	<i>Hoonete suurim lubatud ehitusealne pindala (m²)</i>	<i>Maksi- maalne täisehitus- protsent (%)</i>	<i>Hoonete suurim lubatud kõrgus (m)</i>
Palupera farmi	38,78	011 M; 003 T	8	8920	2,3	ol.ol

011 M – maatulundusmaa, 003 T – tootmismaa

3.7. Nõuded ehitistele

3.7.1. Ehituslikud nõuded

Ehitusala on planeeritud sõnnikuhoidla rajatise ja silohoidlate rekonstrueerimiseks (vt tabel 3). Ehitusalasse on planeeritud üks hoone - pumbamaja, kust pumbatakse sõnnik hoidlasse. Lubatud on ka olemasolevate hoonete rekonstrueerimine (vt DP-2).

³ Planeerimisseadus (RTI 2002, 99, 579; 2004, 22, 148; 38, 258; 84, 572; 2005, 15, 87; 22, 150)

Tabel 3. Rekonstrueeritavad rajatised

<i>Rajatise nimetus</i>	<i>Maksimaalne ehitusalune pindala, m²</i>	<i>Maksimaalne kõrgus, m</i>	<i>Maksimaalne absoluutkõrgus</i>
Sõnnikuhoidla rajatis (pos 1)	3500	4,2	103,00
Silohoidla (pos 2)	1025	3	103,00
Silohoidla (pos 3)	1600	3	103,60

Kinnistu hooned kuuluvad minimaalselt TP3 tulepüsivusklassi. Vabariigi Valitsuse määrus nr 315 „Ehitisele ja selle osale esitatavad tuleohutusnõuded“⁴ kehtestab hoonetevahelise tuleohutuskuja laiuks 8 meetrit.

3.7.2. Arhitektuurinõuded

Sõnnikuhoidla vallid tehakse süvendi kaevamiselt saadud pinnasest. Silohoidla ehitada betoonist või sügavimmutatud puidust. Sõnnikuhoidla ümber minimaalselt 1,2 m kõrguse piirde rajamine on kohustuslik. Silohoidla seintel peavad olema samuti minimaalselt 1,2 m kõrgused kaitsebarjäärid.

Arhitektuurinõuded on määratud hoonete võimalikuks rekonstrueerimiseks (vt tabel 4).

Tabel 4. Arhitektuurinõuded

<i>Lubatud maksimaalne korruselisus</i>	2
<i>Katuse kallete vahemik</i>	Viilkatus 10 - 45°
<i>Katusekatte materjalid</i>	Terasplekk, bituumenmaterjal, astbestivaba eterniit
<i>Välisviimistluse materjalid</i>	Puit, puhasvuuk, krohv
<i>Piirded</i>	Lubatud: metallvõrkpiire puit- või metallpostidega, läbipaistev puitlippaed, minimaalne kõrgus 1,2 m Piirde täpne asukoht määratakse projekteerimise käigus

3.8. Liikluskorraldus

Juurdepääsuks planeeritavale alale kasutada olemasolevaid juurdepääsuteid olemasolevalt Palupera valla teeregistrisse kuuluvalt kruusateelt „Palupera kooli“, nr 5820003. Tee kaitsetsoon on tee servast 10 m (vt DP-2).

Juurdepääs peab olema võimaldatud sõnnikuhoidla segamiseestakaadile ja tühjendamise pumbakaevule ning silohoidlatele. Tee rajada minimaalselt 3,5 m laiusena. Teekatte materjalina kasutada soovitatavalt kruusa (vt DP-2).

⁴ Ehitisele ja selle osale esitatavad tuleohutusnõuded. Vabariigi Valitsuse 27. oktoobri 2004. a määrus nr 315 (RTI, 09.11.2004, 75, 525)

3.9. Haljastus ja heakorrastuse põhimõtted

Olemasolevaid puid tuleb säilitada võimalikult palju. Soovitavalt rajada hekk sõnnikuhoidla põhja külje varjamiseks. Hekina soovitatav kasutada okaspuuliike (harilik kuusk, harilik elupuu), mis täidavad oma funktsiooni ka talvisel perioodil (vt DP-2).

Kinnistu omanik peab planeeritava ala korras hoidma, vältides nii ka kuritegevuse riski. Kinnistu omanik organiseerib omakinnistu piires lumekoristuse ja liivatamise. Regulaarselt peab puhastama oma territooriumi piiridesse jäävad sadeveekraavid ja truubid.

Loomade pidamine ja karjatamine on lubatud ainult selleks ettenähtud aladel. Loomade tekitatud või sõnnikuveol tekkinud reostuse peab likvideerima loomapidaja või sõnnikuveoajaja.

3.10. Tehnovõrgud ja -rajatised

3.10.1. Veevarustus

Olemasolev olukord

Kinnistul olemasolev puurkaev. Kaev asub laudast ligikaudu 60 m kaugusel. Kaevust suubub lauta olemasolev veetrass.

Planeeritav

Täiendavad veetarbimist ei ole ettenähtud.

3.10.2. Heitvete kanalisatsioon

Olemasolev olukord

Kinnistu heitveed suubuvad samal kinnistul asuvasse biotiiki.

Planeeritav

Täiendavat heitvete kanalisatsiooni ei ole planeeritud.

3.10.3. Sademevete kanalisatsioon

Olemasolev olukord

Planeeritaval alal puudub sademevete kanalisatsioon.

Planeeritav

Lautade vahele kogunevad sademeveed juhatakse planeeritud kraavi sõnnikuhoidla lõunaservas (vt DP-2). Sademevesi immutada oma krundi piires.

Lekete kontrollimiseks paigutada sõnnikuhoidla alla drenaaž koos kontrollkaevuga. Sademevete sõnnikuhoidlasse sattumise vältimiseks teha hoidla vallid maapinnast kõrgemad ja valli harjad kaldega välja poole.

Silohoidla põrand ehitatakse kaldega väljapoole välistades sademevete valgumise silohoidlasse.

3.10.4. Elektrivarustus

Olemasolev olukord

Kinnistul elektriühendus on olemas. Peakaitseme suurus 500 A.

Planeeritav

Peakaitseme suurust ei ole planeeritud suurendada. Liitumiskilp asub alajaamas.

Madalpinge kaabelliinid on planeeritud pumbamajani, sõnnikuhoidla tühjendamise pumbakaevuni ning silohoidlate silomahla pumbakaevudeni (vt DP-2).

3.10.5. Soojavarustus

Soojavarustust ei ole planeeritud.

3.10.6. Sidevarustus

Sidevarustust ei ole planeeritud.

3.10.7. Välisvalgustus

Välisvalgustuse võimalus on ettenähtud pumplate juurde (vt DP-2).

3.11. Tuleohutuse tagamine

Hoonete madalaim tulepüsivusklass on TP3. Hoonetevahelise tuleohutuskujala laiuseks sätestab Vabariigi Valitsuse määrus nr 315 „Ehitisele ja selle osale esitatavad tuleohutusnõuded“⁵ 8 meetrit, olenemata hoone tulepüsivusklassist. Künnete ja lauda olemasolev vahekaugus on rohkem kui 15 m.

Kinnistul on olemas tuletõrje veevõtukoht planeeritavast alast lõuna suunas alajaama läheduses (vt asendiskeem).

Veevõtukohta veemahuti mahutavus peab olema vähemalt 50 m³.

Veevõtukoht ja juurdepääsutee veevõtukohtadele peavad olema kasutatavad igal aastaajal.

Tuletõrje-veevõtukohtadele peavad olema tähistatud valgustpeegeldava või helendava sildiga, millele on märgitud veevaru m³ ja veevõtukohta omaniku andmed.⁶

3.12. Keskkonnakaitse abinõud

Veeseadusest⁷ lähtuvalt peetakse sõnnikuhoidlat ja siloladustamiskohti potentsiaalselt ohtlikeks reostusallikateks, millele kehtestatakse veekaitseabinõud. Kõikidel loomapidamishoonetel, kus peetakse üle 10 loomühiku loomi, peab olema lähtuvalt sõnniku liigist sõnnikuhoidla või sõnniku- ja virtshoidla. Põllumajandusloomade pidamisel peab sõnnikuhoidla või sõnniku- ja virtshoidla mahutama vähemalt nende kaheksa kuu sõnniku ja virtsa.

5 Ehitisele ja selle osale esitatavad tuleohutusnõuded. Vabariigi Valitsuse 27. oktoobri 2004. a määrus nr 315 (RTI, 09.11.2004, 75, 525)

6 Ehitiste tuleohutus Osa 6: Tuletõrje veevarustus. EVS 812-6:2005

7 Veeseadus (RT I 1994, 40, 655; 1996, 13, 240; 1998, 2, 47; 61, 987; 1999, 10, 15; 54, 583; 95, 843; 2001, 7, 19; 42, 234; 50, 283; 94, 577; 2002, 1, 1; 61, 375; 63, 387; 2003, 13, 64; 26, 156; 51, 352; 2004, 28, 190; 38, 258; 2005, 15, 87; 37, 280)

Veekaitsenõuetest⁸ lähtudes peavad sõnnikuhoidla ja -renn olema ehitatud nii, et sademed ja pinna- ning põhjavesi ei valguks sõnnikuhoidlasse. Vedelsõnniku ja -virtsaoidla peab ammoniaagi lendumise vähendamiseks olema kaetud. Sõnnikuhoidla ja -rennid peavad olema lekkekindlad. Ehitamisel peab kasutama materjale, mis tagavad lekkekindluse hoidla eksploatatsiooni aja vältel. Sõnnikuhoidla valdaja peab võtma kasutusele abinõud tagamaks, et kõrvalised isikud ja loomad ei pääseks hoidlasse.

Silohoidla siloga kokkupuutuvad konstruktsioonid peavad olema veekindlad. Silo hoidmisel tekkiv jääkvedelik tuleb suunata spetsiaalsesse hoidlasse või virtsaoidlasse. Silo ladustamisel maa peale tuleb alusmaterjalina kasutada veekindlat materjali ja silomahla sidumiseks põhukihti paksuses, mis väldib silomahla keskkonda valgumise. Silomahla hoidla peab mahutama 10 liitrit silomahla 1 m³ silohoidla ruumala kohta. Silohoidla peab olema ehitatud nii, et sademed ja pinnavesi ei valguks hoidlasse.

Kinnistu tavajäätmete kogumise korraldab kinnistu valdaja. Jäätmed tuleb koguda vastavasse kinnisesse prügikonteinerisse. Prügikonteiner peab asuma juurdepääsuteede lähistel. Lähtudes sellest, et planeeritava ala ei hõlma kogu kinnistut, ei käsitleta detailplaneeringus täpseid prügikonteinerite asukohti.

Jäätmevaldaja on kohustatud käitlema tema valduses olevaid jäätmeid vastavalt kehtestatud Jäätmeseaduse⁹ nõuetele või andma need käitlemiseks üle selleks õigust omavale isikule.

3.13. Kuritegevuse riske vähendavad nõuded

Eesti standardi EVS 809-1:2002 kohaselt kasutada järgmisi aspekte kuritegevuse riski vähendamiseks:

- hoonete vaheline hea nähtavus ja valgustatus
- piirde, suletavad väravad
- korrashoid
- vastupidavate ukse- ja aknaraamide, lukkude, uste, akende ja klaaside kasutamine
- sissemurdumiste või vandalismiaktide sihtmärkide tugevdamine peale rünnakut vähendab intsidentide kordumise riski

3.14. Servituutide vajadus

Planeeritava ala ulatuses ei näe detailplaneering servituutide vajadust ette.

Kogu kinnistu servituutide vajadust ei ole hinnatud seetõttu, et planeeritav ala ei hõlma kogu kinnistut.

8 Veekaitsenõuded väetise- ja sõnnikuhoidlatele ning siloladustamiskohtadele ja sõnniku, silomahla ja muude väetiste kasutamise ja hoidmise nõuded. Vabariigi Valitsuse 28.08.2001. a määrus nr 288 (RTI 2001, 72, 443; 2002, 15, 89; 2004, 13, 89)

9 Jäätmeseadus (RTI 2004, 9, 52; 30, 208; 2005, 15, 87; 37, 288)

3.15. Muud seadustest tulenevad kinnisomandi kitsendused

3.15.1. Teeseadusest tulenevad kitsendused

Teeseaduse¹⁰ § 13 alusel rajatakse tee kaitseks, teehoiu korraldamiseks, liiklusohutuse tagamiseks ning teelt lähtuvate keskkonnakahjulike ja inimesele ohtlike mõjude vähendamiseks tee äärde kaitsevöönd.

Teeseaduse § 36 lg 1 kohaselt on teel ja teekaitsevööndis tee omaniku nõusolekuta keelatud:

- x ehitada nähtavust piiravaid hooneid või rajatisi ning rajada istandikku;
- x ehitada kiirendus- või aeglustusrada, peale- või mahasõiduteed, alalist või ajutist müügipunkti või muud teeninduskohta;
- x takistada jalakäijate liiklemist neid häiriva tegevusega;
- x paigaldada valgustusseadet või teabe- ja reklaamivahendit;
- x korraldada spordivõistlust või muud rahvaüritust;
- x kaevandada maavara ja maa-ainest;
- x teha metsa uuendamiseks lageraiet;
- x teha veerežiimi muutust põhjustavat maaparandus- või muud teehoiuvälisist tööd.

Teeseaduse § 36 lg 2 kohaselt on tee kaitsevööndi maa omanik kohustatud kaitsevööndis hoidma korras teemaaga külgneva kaitsevööndi maa-ala ja sellel paikneva rajatise ning kõrvaldama või lubama kõrvaldada nähtavust piirava istandiku, puu, põõsa või muu liiklusele ohtliku rajatise. Ta peab võimaldama paigaldada teega külgnevale kaitsevööndi kinnistule talihooldetöödeks ajutisi lumetõkkeid, rajada lumevalle ja kraave tuisklume tõkestamiseks ning paisata lund väljapoole teemaad, kui nimetatud tegevus ei takista juurdepääsu tema elukohale ja varale.

Teede- ja sideministri 28. septembri 1999. a määruse nr 59 "Tee ja tee kaitsevööndi kasutamise ja kaitsmise nõuete"¹¹ alusel on teel ja tee kaitsevööndis tee omaniku nõusolekuta keelatud:

- x maha võtta, ümber tõsta, juurde panna või kinni katta liiklusmärke ja muid liikluskorraldusvahendeid või eemaldada nendelt katteid;
- x teha teel ilma ehitusloata teehoiutöid, samuti mistahes teehoiuväliseid töid, paigutada sinna töövahendeid, materjale jms; tegevusega kaitsevööndis ei tohi halvendada liiklustingimusi teel;

Tee kaitsevööndis oleva maa omanik või kasutaja võib kooskõlastamata teha oma majapidamise ja maakasutamise seotud töid (maa harimine, saagi koristamine jms), kui need tööd ei ole vastuolus teeseaduse ja käesolevate nõuete teiste sätetega. Teega vahetult külgnevat maad võib maa omanik või -kasutaja harida kuni teemaa piirini, seejuures kahjustamata külakraave, mullet, süvendit ja nende nõlvu. Maaharimismasinatega ei ole lubatud välja sõita teele, manööverdada sellel või selle

¹⁰ Teeseadus (RT I 1999, 26, 377; 93, 831; 2001, 43, 241; 50, 283; 93, 565; 2002, 41, 249; 47, 297; 53, 336; 61, 375; 63, 387; 2003, 79, 530; 88, 594; 2004, 84, 569; 2005, 11, 44; 40, 312)

¹¹ Tee ja tee kaitsevööndi kasutamise ja kaitsmise nõuded. Teede- ja sideministri 28.09.1999. a määrus nr 59 (RTL, 17.11.1999, 155, 2173; 2003, 100, 1511)

nõlvadel. Mõödapääsmatu vajaduse korral tuleb sellised tööd kooskõlastada tee omanikuga.

3.16. Planeeringu kehtestamisest tulenevate võimalike kahjude hüvitamine

Planeeringu kehtestamisest tulenevad kahjud hüvitatakse krundi omaniku poolt.

3.17. Planeeringu realiseerimise võimalused

Krundi ehitusõigus, juurdepääsutee ja tehnovõrgud realiseeritakse krundi valdaja poolt.